

Hónapsoroló (február)

Mesebeli téli táj fogadott bennünket a Nagy-Hideg-hegyen 2013 februárjában. Abban reménykedtünk, hogy az ilyenkor jellemző, a Kárpát-medencét megülő ködös, szmogos, az észleléseket ellehetetlenítő légtömegek fölé emelkedve szerencsénk lesz, „odafent” a Börzsönyben.

Kéttucatnyi ifjú amatőr csillagással vágunk neki az autóbussznak kinevezett egykori katonai teherautó platóján a hegynek, rengeteg mindenféle-fajta távcsővel felszerelve. A népes csapatban mindenféle felkészültségű amatőr előfordult, kezdve a teljesen kezdőktől egészen a világjáró diákolimpikonokig. Egy dolog azonban közös volt bennük: a csillagászat szeretete.

A mesebeli téli táj még inkább mesebelivé vált az éjszakai havazás után: harminc centiméternyi friss hó hullott a vidékre. Ha észlelni akartok, ássatok! A távcsövek felállítása többnyire nem probléma, kivéve, ha nincs hová, ugyanis a vastag hó minden nemű potenciális észlelőhelyet betakart. Némi munkával egy kis észlelőösvényt ástak maguknak a táborlakók. Észlelőplacnak, pláne észlelőrétnak végképp nem lehetett nevezni. A távcsövek szépen sorakoztak egymás után, annyi hely volt mellettük, ahol még kényelmesen el lehetett menni. A turistaház melletti hegyoldalban valamelyest védve voltunk a kellemetlen szélről. Ha kicsivel feljebb ásnak, a hegycsúcsnál, akkor bizonyára a lelket is kifújja belőlünk a hideg börzsönyi szél.

Különleges látvány volt a Dunakanyar a magasból. Szemközt a Dobogókő, balra a Naszály, dél felé, messze a távolban a szmogba burkolózó főváros. A vakító téli ragyogásban mi más lehetett észlelni, mint magát a Napot, és némi keresgélés után a nappali égen is megtalálható Vénuszt. Este pedig a februári égbolt égi ajándékai következtek. A hangsúlyosan jelen levő állatövi fény, a téli Tejút, az Orion és vidéke,

a Monoceros és a Puppis halmazai, fenn, a zenitben az Auriga nyílthalmazai, nyugat felé tekintve a Perseus, a Cassiopeia csillagszönyege. Kettőscsillagok, mélyéobjektumok. Ködök, halmazok, galaxisok. Változócsillagok, például a frissen felfedezett Nova Cephei 2013.

Nagyon jó volt az ég odafenn, a Nagy-Hideg-hegyen! Nincs amatőr, akiben ne munkálkodna ilyenkor az öröm: de jó, hogy itt vagyok fenn a hegyen, de jó, hogy sikerült kiszabadulnom a mindennapok taposómalmából. De jó, hogy ennyivel jobb az ég, mint éppen most odahaza lehet!

A téli táborozásnak nem kevés varázsa van. Persze nincs szó téli sátorozásról – habár az igazi asztroportemberek még ilyenkor is sátorban laknak, mint például Soponyai Györgyék, akik a 2015-ös napfogyatkozás alkalmával a Spitzbergákon sátoroztak -22 fokban. A Nagy Hideg-hegyen a turistaház abszolút civilizált szállással, helyszíni étkezéssel látott vendégül bennünket, és az ilyenkor szokásos fejtágító előadásokra is volt lehetőség és elegendő tér. Egy darabig. Szombat-vasárnap napközben akkora turistatömeg lepte el a házat, hogy szó se lehetett arról, hogy a kényelmes ebéd közben múltassuk az időt. A kiselőadásokhoz az emeleti folyosón szorítottunk helyet.

A 2013-a téli tábor után újabb táborokozás következett egyesületünk életében. A tábori programokat az ilyesfajta szervezőmunkában járatos Kiss Áron Keve vette át, nyáron pedig ismét elkezdődhetnek ifjúsági táboraink, más csapattal, és más-más helyszíneken, ezáltal egyre jobban megismerve a csillagásztáborozásra alkalmas helyszíneket és célközönségünket, a tizenéves, tudományágunk iránt érdeklődő fiatalokat.

A hónapsorolók végéhez érve kívánom, hogy ez az érdeklődés maradjon meg az eljövendő generációkban is!

Mizser Attila

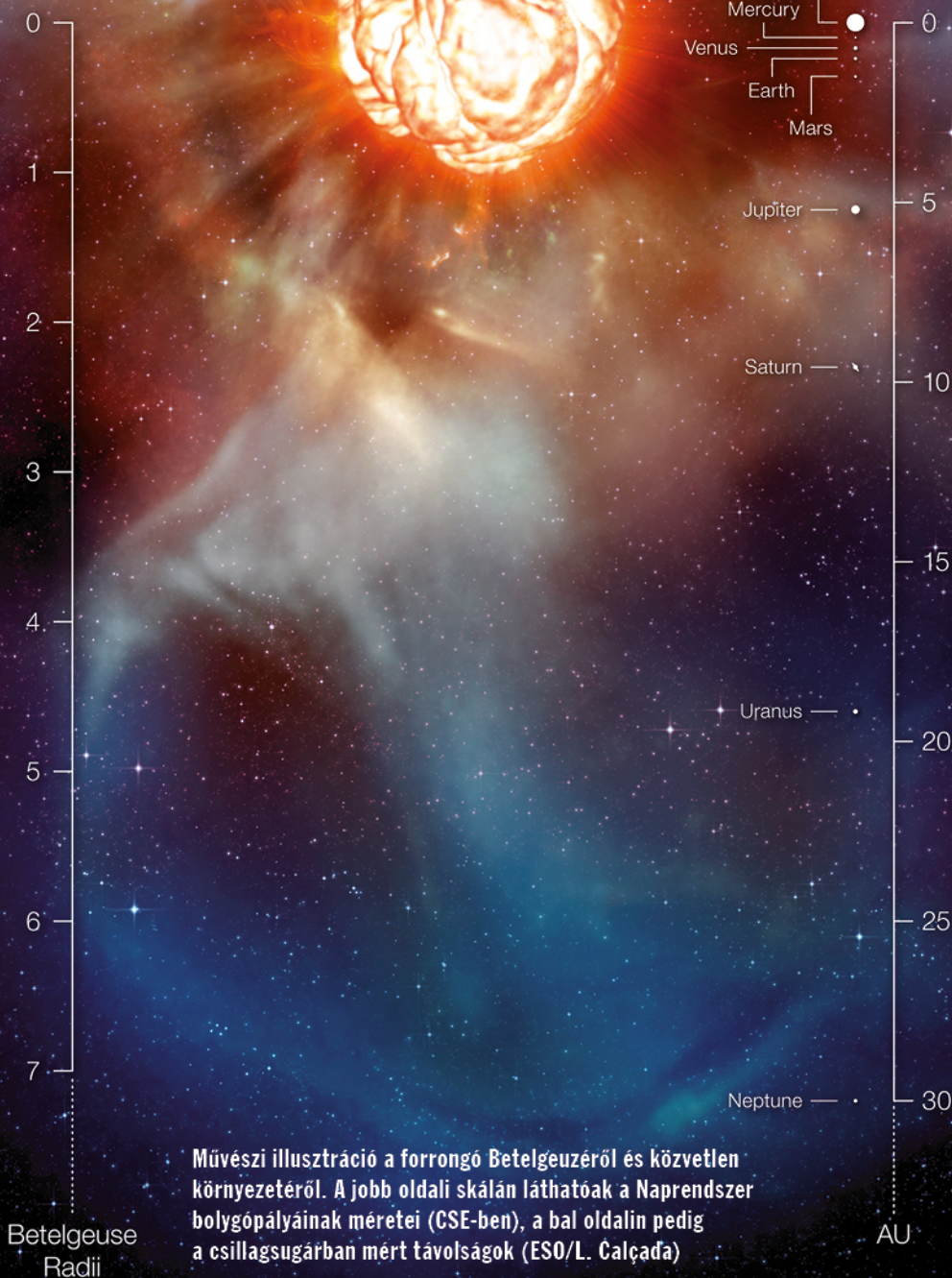

A Cheops-űrtávcsövet is szállító Szojuz-Fregat hordozórakéta Kourouban (Francia-Guyana), az indításra való felkészítés során (fotó: CNES CSG)

A hónap képe

A Tejút La Palma egén, előtérben a Jacobus Kapteyn Teleszkóp épületével.
Ladányi Tamás felvétele 2019. augusztus 1-jén készült
(bővebben lásd La Palma vonzásában c. cikkünket a 33. oldalon)

Művészi illusztráció a forrongó Betelgeuzéről és közvetlen környezetéről. A jobb oldali skálán láthatóak a Naprendszer bolygópályáinak méretei (CSE-ben), a bal oldalin pedig a csillagsugárban mért távolságok (ESO/L. Calçada)

IAYC

International
Astronomical
Youth
Camp

56th International Astronomical Youth Camp 2020

El Solitario, Baños de Montemayor
Extremadura, Spain

12th July - 1st August

Applications open until 5th of April

www.iayc.org - info@iayc.org

Observe · Learn · Interact · Discover · Create

EQ8-R

- 50 kg hasznos terhelhetőség
- Bordásszíjas meghajtás
- Precíziós követés, alacsony periodikus hiba
- Belső kábelvezetés a távcső felé, nincs kábelfeltekeredés (4x USB 3.0, 3x 12V out, 3 db serial be-kimenet)
- Új, nagyteljesítményű motorvezérlő
- Közvetlen USB kapcsolat a PC-vel
- Kiegészülő tengelyek (kis távcsővel is egyensúlyba hozható)
- Megnövelt fékerő
- Kényelmesebb prizmasín rögzítés

EQ8-RH

- A fentiekén túl: tökéletesen pontos követés a nagyfelbontású Renishaw enkódernek köszönhetően

WWW.TAVCSO.HU

Budapest
XII. Városmajor u. 21.
egy percre a Déli
pályaudvartól

telefon (1) 202 5651
(20) 484 9300
nyitva H-P: 10-17 óra
email btc@tavcsou.hu